

BK tehnike za rad s nesanicom

Literatura: An introduction to coping with insomnia and sleep problems, Colin A.Espie

Mia Ereš Marić

3.6.2023.

Agenda

- Postavljanje cilja
- Objektivno mjerenje i praćenje problema (dnevnik spavanja, efikasnost spavanja)
- Bihevioralne tehnike- higijena spavanja, planiranje večeri, tehnike opuštanja, ojačavanje poveznice krevet-spavanje, poboljšanje obrasca spavanja
- Kognitivne tehnike- nošenje s ubrzanim umom

Postavljanje cilja

Specifičan i jasan personalizirani cilj

- Usmjeriti klijenta na ono najvažnije što mu predstavlja najveću teškoću u svakodnevnom funkcioniranju.
- Zapisati taj cilj u bilježnicu.
- Usporediti cilj s odgovorima iz dnevnika spavanja i nadopuniti/promijeniti po potrebi

alat za korekciju cilja i praćenje napretka

Dnevnik spavanja

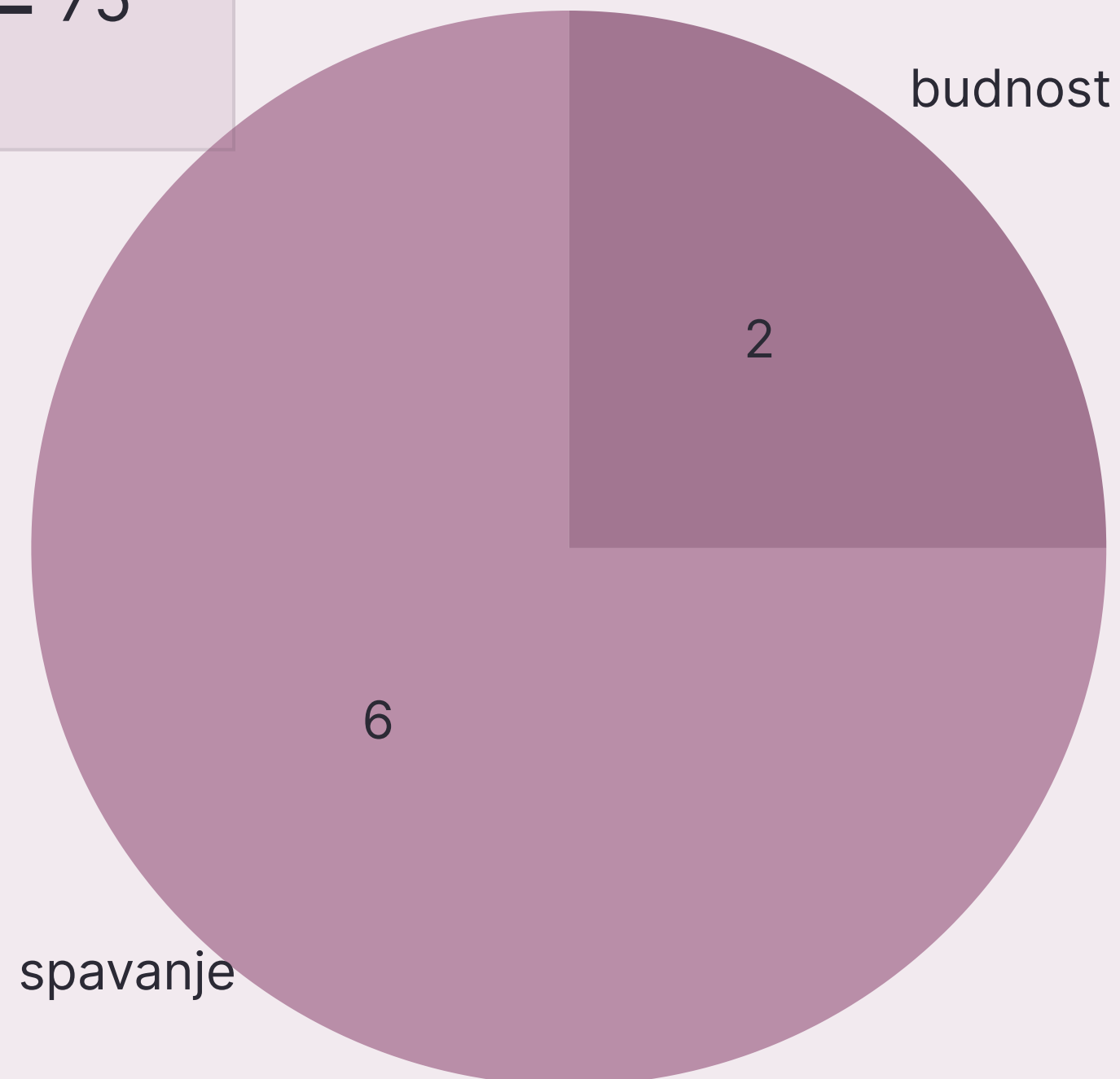
MJERENJE OBRASCA SPAVANJA	1.DAN	2.DAN	3.DAN	4.DAN	5.DAN	6.DAN	7.DAN
Jeste li jučer tijekom dana u nekom trenutku drijemali? Ako da, koliko dugo?							
U koliko sati ste se ustali iz kreveta?							
U koliko sati ste se konačno probudili?							
U koliko sati ste sinoć išli u krevet?							
U koliko sati ste ugasili svjetlo s namjerom da zaspete?							
Koliko Vam je dugo trebalo da zaspete? (ukupno minuta)							
Koliko dugo ste sveukupno spavali? (sati/minute)							
Koliko alkoholnih pića ste sinoć popili?							
Jeste li uzeli tablete za spavanje? Koliko?							
MJERENJE KVALITETE SPAVANJA?							
Koliko se osvježeno osjećate ovog jutra? (1-5) 0—1—2—3—4—5 nimalo umjereno vrlo							
S koliko bi ocijenili sveukupnu kvalitetu spavanja protekle noći? (1-5) 0—1—2—3—4—5 loša umjerena odlična							

Efikasnost spavanja (ES)

- dodatan cilj (ES 90%)
- uspješni spavači imaju ES od 90%
- formula:

Primjer:

$$6 \div 8 \times 100 = 75\%$$

ukupno vrijeme provedeno spavajući $\div$ ukupno vrijeme provedeno u krevetu $\times 100 =$ ES %

Higijena spavanja

Faktori koje možemo kontrolirati kako bismo osigurali što bolju kvalitetu spavanja!

Faktori životnog stila

Planiranje večeri

- 19:30 Završiti dan- Dnevnik završetka dana
- 19:45 Završiti posao/kućanske poslove od primarne važnosti
- 20:30 Završiti ostale aktivnosti

- 22:00 Vrijeme za opuštanje (čitanje, TV, vježbe opuštanja)
- 23:15 Rutina prije spavanja (pranje zubi, tuširanje, oblačenje pidžame...)
- 23:30 Odlazak u krevet
Vježbanje opuštanja

Razdoblje smirivanja

- 60-90 minuta prije odlaska u krevet
- prilagoditi svakom klijentu ovisno o interesima
- paziti da nije prerigidno da ne izazove kontra efekt

Tehnike opuštanja

Proširiti opus tehnika s kojima klijent raspolaže

	AKTIVNO	PASIVNO
FIZIČKI	trening u teretani	šetnja
PSIHIČKI	rješavanje križaljke	slušanje glazbe

"Dobri spavači nisu studenti dobrog sna - čak ni ne razmišljaju o tome!"

"Pokušajte razviti opušteni stav prema svom snu."

"Kada prakticirate vježbe opuštanja, zapamtite: vježba čini savršenstvo."

Jačanje poveznice krevet-spavanje

“

Krevet je za spavanje

“

Pravilo četvrtine sata

“

Pravilo pospanosti-
umora

“

Pravilo čuvanja sna

Krevet je za spavanje.

- razlika u asocijaciji na rađanje drugih aktivnosti u krevetu između dobrog spavača i osobe s nesanicom

dobar spavač-čitanje-pokušava ostati budan-neutralan

osoba s nesanicom-čitanje-pokušava zaspati-anksioznost

Pravilo četvrtine sata

- cilj: zaspati unutar 15 minuta od odlaska u krevet
- Ukoliko je prošlo 15 minuta, ustati se iz kreveta i raditi nešto drugo i kad se osjeti pospanost probati ponovno
- Ponavljati sve dok ne uspije
- Sprječava jačanje loših asocijacija na poveznicu krevet-spavanje

Pravilo pospanosti-umora

- naučiti što bolje prepoznati znakove pospanosti-umora
  1. svrbež očiju
  2. bol u mišićima
  3. nevoljna sklonost tome da "odlutaš"
  4. pad energije
  5. zijevanje
- ići u krevet tek kada se pojave ovi znakovi, a ne iz navike ili jer je vrijeme
- spojiti ovo pravilo s pravilom četvrtine sata (vraćati se u krevet tek kad se pojave znakovi pospanosti-umora)

Pravilo čuvanja sna

- poveznica krevet-spavanje je najjača kad se sačuva sav san za noć
- izbaciti drijemanje tijekom dana jer smanjuje osjećaj pospanosti-umora navečer

Poboljšavanje obrasca spavanja

“

Odrediti koliko sna je potrebno

“

Odrediti količinu vremena koja će se provesti u krevetu

“

Promjena prozora spavanja

“

Praćenje napretka vođenjem dnevnika spavanja!

Odrediti koliko sna je potrebno

- ne postoji univerzalno pravilo koliko sna je dovoljno - prilagoditi svojim potrebama
- početna točka- prosječno vrijeme spavanja= zbrojiti ukupno vrijeme spavanja od proteklih 10 noći iz dnevnika spavanja i podijeliti s 10
- povećavati ovisno o potrebi

Odrediti količinu vremena koja će se provesti u krevetu

- cilj: odspavati istu količinu vremena svake noći
- 1. Odrediti vrijeme ustajanja
- 2. Odrediti vrijeme odlaska u krevet (= vrijeme ustajanja - prosječno vrijeme spavanja)
- 3. Imati uzak prozor za spavanje
- primjer:
prosječno vrijeme spavanja- 6 sati
  1. 7h
  2. $7h - 6 = 1h$
  3. 6h
- preporuča se imati prozor spavanja od minimalno 5 sati

Promjena prozora spavanja

- primjenom prethodnih pravila efikasnost spavanja se poveća na 90%
- postepeno povećavati prozor spavanja kako bi se produljilo ukupno vrijeme spavanja
- na kraju svakog tjedna povećati prozor spavanja za 15 minuta ako je ES 90%

Nošenje s ubrzanim umom

“

Dnevnik završetka
dana

“

Kognitivna
restrukturacija

“

Prestati pokušavati
zaspiti

Dnevnik završetka dana

1. Odvojiti 20 minuta svake večeri u isto vrijeme
2. Sjesti negdje gdje imamo mir
3. Uzeti bilježnicu, svoj raspored i olovku
4. Promisliti što se sve dogodilo u toku dana i dobro i loše, kako se osjećamo u vezi toga i kakav je dan u globalu bio
5. Zapisati neke najvažnije misli i na taj način se oprostiti od dana
6. Zapisati zadatke na "to do" listu i prioritizirati uz početne korake za izvršavanje nekih većih zadataka
7. Promisliti o sutrašnjem danu i o onome što nas veseli i što nas brine
8. Revidirati/nadopuniti raspored za sutra
9. Zapisati sve u što nismo sigurni i vrijeme u koje ćemo to saznati sutra
10. Zatvoriti bilježnicu i prisjetiti se da imamo dovoljno kontrole
11. Ukoliko se neke od ovih briga pojave pri odlasku na spavanje, podsjetiti se da smo se već pobrinuli za njih

Kognitivna restrukturacija

Moje misli o spavanju	Kako se osjećam u vezi toga	Istinitija verzija mojih misli	Kako se osjećam u vezi ove verzije misli
Čini mi se kao da sam budan pola noći i da svi ostali spavaju.	anksiozno, frustrirano, izolirano, ljubomorno	Vjerojatno ću prospavati bar 6 od 8 sati što je 75%. Također, ako je u ovom gradu milijun stanovnika i polovica su odrasli, bar 50 000 ljudi ima problema sa spavanjem	ohrabreno, optimističnije, manje ljuto
Nikad neću zaspati večeras.	kao da nemam kontrolu, demoralizirano	Skoro sigurno ću u nekom trenutku ipak zaspati. Uvijek zaspem. U prosjeku spavam oko 6 sati i nikad manje od 3-4.	ohrabreno, opuštenije
Toliko sam umoran i ne mogu se koncentrirati. To je sigurno zato što se sinoć nisam naspavao.	beznadno, preokupirano mislim o spavanju, frustrirano	Nije jedino san kriv za nedostatak koncentracije. Znao sam spavati i gore, a biti bolje koncentriran. Možda mi se samo dosadno ili pokušavam raditi previše toga odjednom...	više u kontroli, koncentriranije

Prestati pokušavati zaspati

- promjeniti perspektivu iz odbijanja toga da ne možemo zaspati u prihvaćanje toga da smo budni
- nije problem u tome što smo budni nego u našem emocionalnom odgovoru na stanje budnosti

Procjena misli i osjećaja i tokom dana

- **prestati kriviti nedostatak sna za sve poteškoće ili loše rezultate u životu**

Održavanje dobrih promjena u spavanju

“

**Primjenjivati SVE
opisane tehnike**

“

Biti će uspona i padova

“

**Nositi se što pozitivnije
s "padovima"**